

ДАН ЖЕНА

Међународни Дан жена, 8. март, обележава се у читавом свету. Настао је као дан борбе за економску, политичку и социјалну равноправност жена и мушкараца. Да је сада 1810. или чак 1910. година, врло је вероватно да се овакав текст не би нашао испред нас. Ову причу би могли да читају само дечаци. Већина девојчица била би неписмена и у овом тренутку, спремала би се за удају. Дечаци никада и ни под којим условима не би смели да плачу, да се друже са девојчицама, да седе и слушају музику или да у неком ћошку читају књигу. И њихова улога је у то време била сасвим другачија. Већ у тим годинама, спремали су се за ратовање, за зарађивање новца. Пут од неписмених девојчица које се спремају за удају до девојчица, девојака које данас размишљају коју ће средњу школу уписати, био је јако, јако дугачак и тежак. Након протеста жена радница у Њујорку 8.3.1857. жене су се периодично организовале и наредних година. Један од најзначајнијих протеста, догодио се 1908. године када је 15.000 жена изашло на улице Њујорка тражи краће радно време, веће плате и оно најважније – право гласа. Дан жена је установљен две године касније, 1910. године, на првој међународној женској конференцији у Копенхагену, Данској. Тада је чувена Клара Цеткин предложила да се 8. март прогласи Међународним даном жена.

Читајући историјске књиге увидели смо да су људи гласањем бирали своје владаре још од Античког Рима. Међутим ни у једном од наредних периода женама није било омогућено да и оне гласају. Због тога се у 19. веку јављају суфражисткиње, то је група жена које се залажу да и жене добију право гласа. Захваљујући јаком притиску и ширењу утицаја суфражисткиња, право гласа је постепено установљено током 20. века: прве су то добиле жене Новог Зеланда (1893.), затим Аустралије (1902.), Британије, САД и Канаде (1918.), Француске (1944.), док су наше баке у Југославији први пут гласале 1946. године. Највећи број држава право гласа женама је дало након Другог светског рата. Постепено, државе су, уз право гласа, женама омогућиле да се образују, да се запошљавају, да се лече, да буду заштићене од насиља у породици, да наслеђују и слободно располажу својом имовином. У већини држава тај процес био је завршен до половине 20. века. Овај текст је идеално место да се сетимо оних жена које су биле прве у својим областима и на тај начин крчиле пут свим женама које су дошле после њих. На првом месту је свакако Марија Кири, прва жена добитница Нобелове награде за физику и хемију, професорка на Сорбони. Треба поменути и Александру Колотањ, прву жену која се бавила компјутерским програмирањем као и прву жену која је била амбасадор. Валентина Терешкјова заузима посебно место као жена која је прва отишла у космос.

наставница историје,
Јасна Глушац

Празник жена из угла једне ученице осмог разреда

Осми март представља празник којем се обележава међународни дан борбе жена за људска права. Утицај као и политичка, научна, социјална, и економска равноправност између мушког и женског пола били су само неки од водећих мотива. Начин посматрања, начин на који су жене биле ословљаване начин на који су била ускраћена права утицања

на власт, одлука на вишем нивоу неког удружења, покрета или друштва, саме државе. Преодређени погледи, ток живота, немогућност избора. Од постојања врсте човека у сваком сегменту развића, у окружењима биле су подељене функције и задужења која су била кључ који раздваја јединке мужјака и женки. Примитивизму који је укореењен, требало је више миленијума развијања да бисмо дошли до резултата једначења. Уз биолошке разлике против којих не можемо ићи природом, многобројним покретима, пропагандом и протестима дошли смо до позиционирања жена на знатно вишем нивоу у претходном веку. Изражено у урбанизованим насељима, све мање разлика постоји између. Сваки захтев, право, позиција и закон односе се на оба пола подједнако без изузетака. Реализовањем идеала, тежимо ка потпуно уравнотеженим друштвеним уређењима у којима превлађује демократија. Многобројна културна, образовна, књижевна, спортска, политичка и економска достигнућа, резултат су подједнаких права међу половима. Изуми и открића која су променила будућност, без чијег присуства данашњица не би изгледала и функционисала по истим принципима, доказ су победе у борби против стереотипа. Слободом и правом, љубављу и надом, Осмим мартом славимо еманципацију жена!

ученица Ива Јовановић VIII/1